

ADVIESNOTA voor burgemeester en wethouders

Openbare besluitenlijst

Zaaknummer: 33397-2024

Medewerker	:	Annemarie Klöne
Team	:	Maatschappelijke Ontwikkeling
Datum	:	17 september 2024
Portefeuillehouder	:	wethouder Hans Olthof

<p>BIJLAGEN:</p> <p>☒ 33395-2024 Het mozaïek op de Bieënkorf:</p> <p>☒ 33395-2024 Verplaatsing naar de Tellegenschool:</p> <p>☒ 33395-2024 Mozaïek op de huidige Tellegenschool:</p>
<p>AFSTEMMING MET</p> <p>☒ Projectleider Tellegenschool</p> <p>☒ Projectleider Kindcentrum Wijhe</p>
<p>☒ Openbaar</p> <p>☐ Vertrouwelijk</p>
<p>ONDERWERP</p> <p>Mozaïek Tellegenschool</p>

BESLUIT burgemeester en wethouders

1. In te stemmen met verplaatsing van één deel van het mozaïek naar het nabijgelegen park, zoals aangeboden door de ontwikkelaar. De gemeente zorgt hierbij voor plaatsing van een informatiebord over het mozaïek. Indien de nazaten van de kunstenaar of de Historische Vereniging Wijhe zelf voor verplaatsing van het gehele werk naar een nieuwe locatie zorgen, dan biedt de gemeente aan om tijdelijke opslagruimte te regelen gedurende maximaal 6 maanden.
2. Dit te communiceren met de ontwikkelaar, de Historische Vereniging Wijhe, nazaten van de kunstenaar en het algemeen publiek.

SAMENVATTING

Op de buitengevel van de Tellegenschool bevindt zich een dieren-mozaïek, welke in 1960 gemaakt is voor de gevel van het toenmalig kindercentrum de Bieënkorf. In 2010 is het werk door de gemeente geschonken aan de Tellegenschool. Later werd de gemeente de eigenaar van het pand met dit mozaïek, welke nu op de planning staat om gesloopt te worden en plaats te maken voor nieuwbouw.

Het college stemt in met verplaatsing van één deel van het mozaïek naar het nabijgelegen park, zoals aangeboden door de ontwikkelaar. De gemeente zorgt hierbij voor plaatsing van een informatiebord over het mozaïek. Indien de nazaten van de kunstenaar of de Historische Vereniging Wijhe zelf voor verplaatsing van het gehele werk naar een nieuwe locatie zorgen, dan biedt de gemeente aan om tijdelijke opslagruimte te regelen gedurende maximaal 6 maanden. Dit wordt gecommuniceerd met de ontwikkelaar, de Historische Vereniging Wijhe, nazaten van de kunstenaar en het algemeen publiek.

AANLEIDING

Op de buitengevel van de Tellegenschool bevindt zich een mozaïek van kunstenaar Willy Zandvliet (1926-1982) uit Deventer. Het mozaïek bestaat uit een aantal dieren en is in 1960 gemaakt voor de gevel van het toenmalig kindercentrum de Bieënkorf. In 2010 is het werk door de gemeente geschonken aan de Tellegenschool ter ere van hun 50-jarig jubileum. Tijdens de sloop van de Bieënkorf is het werk uit de muur gezaagd en in delen in de gevel van de Tellegenschool geplaatst. Later werd de gemeente de eigenaar van het pand. Binnenkort zal het pand gesloopt worden om plaats te maken voor nieuwbouw.

De projectontwikkelaar van de Tellegenschool heeft uit eigen beweging aangeboden om één deel van het mozaïek te verplaatsen naar het nabijgelegen park. De gemeente heeft aangeboden om hierbij een informatiebord te plaatsen. De Historische Vereniging Wijhe zou graag zien dat het gehele werk behouden blijft en verplaatst wordt, bij voorkeur naar het nieuwe Kindcentrum in Wijhe. Dit zou gezien de geschiedenis de meest voor de hand liggende locatie zijn. De ontwikkelaar en nieuwe eigenaar van deze locatie wil hier niet aan meewerken. Zij geven aan geen vrije ruimte op de gevel te hebben, 'los nog van de esthetische en constructieve vragen'.

De Historische Vereniging heeft meer mogelijke locaties genoemd, maar er is geen wens bekend van locaties die het mozaïek graag zouden willen aannemen. Het is niet de rol van de gemeente om hiernaar op zoek te gaan. De nazaten van de kunstenaar hebben (tot op heden) geen wensen kenbaar gemaakt.

Behoud van een deel van of het gehele mozaïek valt buiten de scope van het Tellegen-project. Er zijn onvoldoende gemeentelijke cultuursubsidies beschikbaar voor een dergelijke onderneming. De Historische Vereniging zou andere fondsen kunnen onderzoeken.

Indien de Historische Vereniging of de nazaten van de kunstenaar wel een nieuwe bestemming voor het gehele mozaïek hebben gevonden, dan kan de gemeente medewerking verlenen door de ontwikkelaar te vragen om het geheel uit de muur te zagen en voor tijdelijke opslag te zorgen voor een termijn van maximaal zes maanden.

BEOOGD RESULTAAT

Het mozaïek is een bekend beeld in Wijhe, doordat het vroeger op de muur van het kindercentrum zat en later op de Tellegenschool. De wens van de Historische Vereniging Wijhe om het werk te behouden is daarom te begrijpen. Anderzijds kan het beeld ook digitaal of middels drukwerk bewaard blijven. Uiteindelijk gaat het om het behoud van het verhaal en de geschiedenis achter het beeld.

1. Het aanbod van de ontwikkelaar om één deel te verplaatsen en het toevoegen van een informatiebord door de gemeente kan daarom als een voldoende geschikte oplossing beschouwd worden. De Historische Vereniging kan daarbij zijn rol nemen om de geschiedenis vervolgens verder te delen.
2. Verplaatsing van het gehele werk naar het nieuwe Kindcentrum Wijhe wordt als niet wenselijk geacht door de nieuwe eigenaar van die locatie. Het staat hen vrij om deze keuze te maken, waardoor deze optie afvalt.

3. Derde optie is verplaatsing van het gehele mozaïek naar een andere locatie. De Historische Vereniging heeft nog enkele andere locaties voorgesteld. Zij kunnen met de eigenaren overleggen of er interesse is om het mozaïek aan te nemen. Het is niet de rol van de gemeente om eigenaren te overtuigen om het mozaïek te accepteren.
Indien de Historische Vereniging of de nazaten van de kunstenaar wel een nieuwe bestemming voor het gehele mozaïek hebben gevonden, dan kan de gemeente medewerking verlenen door de ontwikkelaar te vragen om het geheel uit de muur te zagen en voor tijdelijke opslag te zorgen. Een termijn van maximaal zes maanden zou redelijk moeten zijn.

KADER

1. In het Bestuursakkoord 2022-2026 wordt gesteld dat cultuur, waar kunst een onderdeel van is, bijdraagt aan een prettig woonklimaat.
2. In de cultuurvisie Olst-Wijhe 2024-2028 staan drie speerpunten beschreven: focus op de lokale dorpscultuur, aandacht voor de jongere generatie 14-40 jaar en programmering in aansluiting bij maatschappelijke opgaven. Bestaande kunst kan hierbij als middel ingezet worden.
3. Volgens de Percentageregeling Kunst wordt 1% van de exploitatieopzet van een bestemmings- of herinrichtingsplan opgenomen voor een kunstwerk. Dit is een Rijksregeling die de gemeente Olst-Wijhe in principe volgt bij nieuwbouwprojecten met een budget boven € 1.000.000,-.
4. Het dierenmozaïek staat op de lijst openbare kunstwerken van de gemeente Olst-Wijhe.

ARGUMENTEN VOOR

1. De Historische Vereniging Wijhe verzoekt de gemeente om het mozaïek te behouden als uniek kunstwerk uit de onderwijs/kinderopvangwereld.
2. Het werk is destijds geschonken door de gemeente aan de Tellegenschool. Later werd de gemeente de eigenaar van het pand met het mozaïek. Daarmee heeft de gemeente een zorgplicht gekregen voor dit werk. De gemeente heeft de afgelopen jaren voor onderhoud gezorgd.
3. In de cultuurvisie Olst-Wijhe 2024-2028 staan drie speerpunten beschreven, waaronder 'lokale dorpscultuur'. Er kan gesteld worden dat dit kunstwerk onderdeel is van de lokale dorpscultuur. Immers veel Wijhenaren zijn als kind opgevangen op de Bieënkorf of naar school gegaan op de Tellegenschool. Ook zou dit kunstwerk ingezet kunnen worden als lesmateriaal of om generaties met elkaar te verbinden.
4. Er kan voor gekozen worden om de Percentageregeling Kunst in te zetten voor behoud van dit kunstwerk.

ARGUMENT TEGEN

1. Het mozaïek verkeert niet meer in originele staat. Bij de verplaatsing in 2010 is de verdeling van de verschillende onderdelen gewijzigd. De artistieke waarde is daarmee verminderd.
2. De esthetische waarde is anno 2024 ondergeschikt aan de educatieve waarde. De voorstelling van dieren achter tralies past niet bij de huidige omgang met dieren en wordt niet geschikt geacht om dagelijks ten toon te stellen aan kinderen die dit niet in de juiste tijdgeest kunnen plaatsen. Verplaatsing naar het nieuwe kindcentrum wordt daarom niet wenselijk geacht. Het inzetten van dit kunstwerk als lesmateriaal of om generaties te verbinden kan ook middels digitaal of gedrukt materiaal bereikt worden.
3. De ontwikkelaars van het nieuwe Kindcentrum Wijhe als gewenste nieuwe locatie hebben aangegeven geen vrije gevelruimte te hebben.
4. Er is geen wens bekend van een andere locatie die het werk graag zou willen plaatsen.
5. Er zijn geen financiële middelen gereserveerd voor verplaatsing van dit mozaïek. Gezien de huidige financiële positie van de gemeente is het niet wenselijk om hiervoor middelen vrij te maken.
6. Het is onduidelijk of het mogelijk is om een dergelijk werk voor een tweede maal succesvol te kunnen verplaatsen.
7. De projectontwikkelaar heeft uit eigen beweging aangeboden om één deel van het mozaïek te verplaatsen naar het nabijgelegen park. De gemeente heeft aangeboden om hierbij een informatiebord te plaatsen. Dit kan als afdoende beschouwd worden.

8. Verplaatsing van het gehele werk kan leiden tot wijziging van de tijdsplanning van de sloop en/of nieuwbouw.
9. De Percentageregeling Kunst is niet van toepassing, omdat deze doelt op nieuw te realiseren kunst en niet het behouden van oude kunst.

RISICO'S

1. Bij voortzetting van de geplande sloop met uitzondering van één deel bestaat het risico dat er een kunstwerk verloren gaat dat als uniek of belangrijk beschouwd wordt door (een deel van) de Olst-Wijhese gemeenschap.
2. Bij verplaatsing bestaat het risico dat het werk beschadigd raakt of verloren gaat en de daarmee gemaakte kosten ook verloren gaan of hoger uitvallen.
3. De Historische Vereniging zou bezwaar kunnen indienen.

FINANCIËN

Binnen de begroting van het Tellegenschool-project zijn geen financiële middelen opgenomen die hieraan besteed kunnen worden. De beschikbare gemeentelijke cultuursubsidies zouden maximaal € 3.000,- kunnen bedragen. De Historische Vereniging zou op zoek kunnen gaan naar andere fondsen, al dan niet samen met de eigenaren van een mogelijke nieuwe locatie.

DUURZAAMHEID

nvt

PARTICIPATIE

nvt

COMMUNICATIE

Direct aan:

- Ontwikkelaar Tellegenschool
- Nazaten kunstenaar
- Historische Vereniging Wijhe

Algemeen:

- Persbericht

PLANNING EN UITVOERING

Na besluitvorming terugkoppelen aan betrokkenen en afstemmen met Communicatie.